

PRAWO ENERGETYCZNE

Tom I

Komentarz do art. 1–11s

redakcja naukowa
Mariusz Swora / Zdzisław Muras

KOMENTARZE

2. WYDANIE

PRAWO ENERGETYCZNE

Tom I

Komentarz do art. 1–11s

redakcja naukowa
Mariusz Swora / Zdzisław Muras

KOMENTARZE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

2. WYDANIE

Stan prawny na 30 czerwca 2016 r.

W komentarzu uwzględniono również nowelizacje wchodzące w życie do 1 października 2016 r., tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 831, 925, 1052, 1165

Wydawca

Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący

Małgorzata Jarecka

Opracowanie redakcyjne

Szymon Makuch

Łamanie

JustLuk Łukasz Drzewiecki, Justyna Szumięt, Krystyna Szych

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer SA, 2016

ISBN: 978-83-8092-433-8

2. wydanie

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Słowo wstępne do wydania drugiego	31
Przed komentarzem	
– stanowienie i stosowanie prawa energetycznego	33
Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm.)	81
Rozdział 1. Przepisy ogólne	83
Art. 1. [Zakres i cele ustawy, wyłączenia]	90
Art. 2. (uchylony).	235
Art. 3. [Definicje]	235
Art. 4. [Obowiązek utrzymywania zdolności urządzeń, instalacji i sieci, obowiązek świadczenia usług przesyłania lub dystrybucji]	475
Art. 4a–4b. (uchylone).	515
Art. 4c. [Obowiązek świadczenia usług magazynowania]	515
Art. 4d. [Obowiązek świadczenia usług transportu gazu ziemnego]	527
Art. 4e. [Świadczenie usług skraplania gazu]	531
Art. 4e ¹ . [Obowiązek świadczenia usług przez właściwego operatora]	537
Art. 4f. [Zasady świadczenia usług i odmowy ich świadczenia]	540
Art. 4g. [Odmowa zawarcia umowy]	552
Art. 4h. [Odmowa świadczenia usług przez przedsiębiorstwa zintegrowane pionowo i zwolnione z obowiązku świadczenia usług]	555
Art. 4i. [Zwolnienie z obowiązku świadczenia usług nowej infrastruktury] ..	578
Art. 4j. [Prawo wyboru sprzedawcy]	595
Rozdział 2. Dostarczanie paliw i energii	626
Art. 5. [Umowy związane z dostarczaniem paliw gazowych lub energii] ...	636
Art. 5a. [Sprzedawca z urzędu]	718
Art. 5b. [Przeniesienie umów i odpowiedzialność za wynikające z nich zobowiązania]	726

Art. 5b ¹ . [Sukcesja praw i obowiązków z umów sprzedaży paliw gazowych]	731
Art. 5c. [Dodatek energetyczny]	758
Art. 5d. [Wniosek o przyznanie dodatku energetycznego]	761
Art. 5e. [Wysokość i termin wypłaty dodatku energetycznego]	764
Art. 5f. [Wypłata dodatku energetycznego; finansowanie wypłat]	765
Art. 5g. [Przekazanie dotacji na wypłatę dodatków energetycznych]	767
Art. 6. [Kontrola układów pomiarowych, dotrzymania zawartych umów i prawidłowości rozliczeń]	770
Art. 6a. [Przedpłatowy układ pomiarowo-rozliczeniowy]	786
Art. 6b. [Zasady i warunki wstrzymania dostaw paliw lub energii]	792
Art. 6c. [Reklamacja dotycząca dostarczania paliw gazowych lub energii]	820
Art. 6d. [Reklamacja odbiorcy końcowego w gospodarstwie domowym na wstrzymanie dostaw]	837
Art. 6e. [Przedpłatowy układ pomiarowo-rozliczeniowy]	843
Art. 6f. [Odbiorca wrażliwy a przedpłatowy układ pomiarowo-rozliczeniowy]	846
Art. 7. [Obowiązek i warunki przyłączenia do sieci]	848
Art. 7a. [Wymagania techniczne i eksploatacyjne urządzeń, instalacji i sieci]	901
Art. 7b. [Obowiązek przyłączenia do sieci ciepłowniczej]	910
Art. 8. [Rozstrzyganie sporów]	919
Art. 9. [Delegacje ustawowe]	943
Art. 9a. [Obowiązek dotyczący świadectw pochodzenia z kogeneracji lub uiszczenia opłaty zastępczej]	950
Art. 9b. [Zadania przedsiębiorstw zajmujących się przesyłaniem i dystrybucją ciepła]	983
Art. 9c. [Obowiązki operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych]	986
Art. 9d. [Rozdzielenie – <i>unbundling</i> działalności operatorskiej oraz wyłączenia rozdziału]	1048
Art. 9e. [Świadectwo pochodzenia i prawa majątkowe oraz zwolnienia z opłat]	1096
Art. 9e ¹ . [Załączniki do wniosku o wydanie świadectw pochodzenia]	1126
Art. 9f. (uchylony).	1131
Art. 9g. [Instrukcje ruchu i eksploatacji sieci przesyłowej i dystrybucyjnej]	1131
Art. 9h. [Wyznaczenie operatorów systemu]	1164
Art. 9h ¹ . [Certyfikat niezależności]	1190
Art. 9h ² . [Certyfikat niezależności – państwo trzecie]	1205
Art. 9i. [Wybór sprzedawców z urzędu]	1217
Art. 9j. [Obowiązki wytwórcy energii elektrycznej]	1232
Art. 9k. [Forma prawna działania OSP]	1242
Art. 9l. [Świadectwa pochodzenia z kogeneracji]	1244

Art. 9m. [Prawa majątkowe wynikające ze świadectw pochodzenia z kogeneracji i umarzanie świadectw pochodzenia z kogeneracji] . . .	1269
Art. 9n. [Obowiązki ministra właściwego do spraw energii dotyczące źródeł kogeneracyjnych]	1279
Art. 9o. [Świadectwa pochodzenia biogazu rolniczego]	1282
Art. 9p–9s ¹ . (uchylone).	1290
Art. 9t. [Projekty inwestycyjne]	1290
Art. 9u. (uchylony).	1295
Art. 9v. [Obowiązek zakupu energii z mikroinstalacji]	1295
Art. 9w–9x. (uchylone).	1299
Art. 9y. [Wniosek o wydanie gwarancji pochodzenia]	1299
Art. 9z. [Dodatkowe zasady dotyczące wydawania gwarancji pochodzenia]	1307
Art. 9za. [Uznanie gwarancji pochodzenia]	1311
Art. 9zb. [Rejestr gwarancji pochodzenia]	1315
Art. 10. [Zapasy paliw]	1318
Art. 10a. [Analiza kosztów i korzyści]	1334
Art. 10b. [Kryteria precyzujące zakres obowiązku sporządzenia analizy kosztów i korzyści. Wyłączenia]	1340
Art. 10c. [Zakres obowiązku ministra właściwego do spraw energii w zakresie oceny potencjału wytwarzania energii w wysokosprawnej kogeneracji]	1345
Art. 11. [Ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła]	1347
Art. 11a–11b. (uchylone).	1362
Art. 11c. [Zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej]	1362
Art. 11d. [Działania operatorów w sytuacji zagrożenia]	1371
Art. 11e. [Ograniczenie odpowiedzialności OSP]	1377
Art. 11f. [Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej – wymagania]	1385
Rozdział 2a. (uchylony)	1388
Art. 11g–11l. (uchylone).	1388
Rozdział 2b. Przesyłanie dwutlenku węgla	1389
Art. 11m. [Umowa o przesyłanie dwutlenku węgla]	1395
Art. 11n. [Operator sieci transportowej CO ₂ . Rozstrzygnięcie sporów o dostęp do sieci]	1401
Art. 11o. [Obowiązki operatora sieci transportowej CO ₂]	1404
Art. 11p. [Przesłanki przyłączenia do sieci CO ₂]	1406
Art. 11r. [Delegacja]	1411
Art. 11s. [Zasady przeprowadzania kontroli przez operatora sieci transportowej CO ₂]	1412

Wykaz skrótów

Akty prawne (prawo krajowe)

- k.c. – ustawa z dnia 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 380 z późn. zm.)
- k.k. – ustawa z dnia 6.06.1997 r. – Kodeks karny (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1137)
- k.k.s. – ustawa z dnia 10.09.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 186 z późn. zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2.04.1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.p. – ustawa z dnia 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 z późn. zm.)
- k.p.a. – ustawa z dnia 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 23 z późn. zm.)
- k.p.c. – ustawa z dnia 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.)
- k.p.k. – ustawa z dnia 6.06.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
- k.s.h. – ustawa z dnia 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1030 z późn. zm.)
- k.w. – ustawa z dnia 20.05.1971 r. – Kodeks wykroczeń (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1094 z późn. zm.)
- nowela z dnia 24.07.1998 r. – ustawa z dnia 24.07.1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668 z późn. zm.)
- nowela z dnia 26.05.2000 r. – ustawa z dnia 26.05.2000 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 48, poz. 555)

- nowela z dnia 24.07.2002 r. – ustawa z dnia 24.07.2002 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 135, poz. 1144)
- nowela z dnia 4.03.2005 r. – ustawa z dnia 4.03.2005 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 552 z późn. zm.)
- nowela z dnia 12.01.2007 r. – ustawa z dnia 12.01.2007 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne, ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o systemie oceny zgodności (Dz. U. Nr 21, poz. 124 z późn. zm.)
- nowela z dnia 15.06.2007 r. – ustawa z dnia 15.06.2007 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 115, poz. 790)
- nowela z dnia 8.01.2010 r. – ustawa z dnia 8.01.2010 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 21, poz. 104 z późn. zm.)
- nowela z dnia 19.08.2011 r. – ustawa z dnia 19.08.2011 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205, poz. 1208)
- nowela z dnia 26.07.2013 r. – ustawa z dnia 26.07.2013 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 984)
- nowela z dnia 27.09.2013 r. – ustawa z dnia 27.09.2013 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1238 z późn. zm.)
- nowela z dnia 14.03.2014 r. – ustawa z dnia 14.03.2014 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 490)
- nowela z dnia 30.05.2014 r. – ustawa z dnia 30.05.2014 r. o zmianie ustawy o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 900)
- nowela z dnia 26.06.2014 r. – ustawa z dnia 26.06.2014 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne (Dz. U. poz. 942)
- nowela z dnia 27.05.2015 r. – ustawa z dnia 27.05.2015 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne (Dz. U. poz. 942)
- nowela z dnia 11.09.2015 r. – ustawa z dnia 11.09.2015 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1618)
- nowela z dnia 22.06.2016 r. – ustawa z dnia 22.06.2016 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 925)
- nowela z dnia 7.07.2016 r. – ustawa z dnia 7.07.2016 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1052 z późn. zm.)
- nowela z dnia 22.07.2016 r. – ustawa z dnia 22.07.2016 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1165)

-
- n.u.e.e. – ustawa z dnia 20.05.2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. poz. 831)
- o.p. – ustawa z dnia 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.)
- „Polityka energetyczna – załącznik do obwieszczenia Ministra Gospodarki i Pracy
Polski do 2025 roku” z dnia 1.07.2005 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2025 r. (M.P. Nr 42, poz. 562)
- „Polityka energetyczna – załącznik do obwieszczenia Ministra Gospodarki z dnia
Polski do 2030 roku” 21.12.2009 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2030 r. (M.P. z 2010 r. Nr 2, poz. 11)
- p.g.g. – ustawa z dnia 9.06.2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1131 z późn. zm.)
- p.o.ś. – ustawa z dnia 27.04.2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 672 z późn. zm.)
- p.p.s.a. – ustawa z dnia 30.08.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 718 z późn. zm.)
- pr. at. – ustawa z dnia 29.11.2000 r. – Prawo atomowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1512 z późn. zm.)
- pr. bank. – ustawa z 29.08.1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 128 z późn. zm.)
- pr. bud. – ustawa z dnia 7.07.1994 r. – Prawo budowlane (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 290 z późn. zm.)
- pr. en. – ustawa z dnia 10.04.1997 r. – Prawo energetyczne (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm.)
- pr. tel. – ustawa z dnia 16.07.2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 243 z późn. zm.)
- pr. wod. – ustawa z dnia 18.07.2001 r. – Prawo wodne (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 469 z późn. zm.)
- pr. up. – ustawa z dnia 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 233 z późn. zm.)
- p.z.p. – ustawa z dnia 29.01.2004 r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 z późn. zm.)
- reg. Sejmu – uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30.07.1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jedn.: M.P. z 2012 r. poz. 32 z późn. zm.)
- reg. Sen. – uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23.11.1990 r. – Regulamin Senatu (tekst jedn.: M.P. z 2016 r. poz. 824)
- statut OSPe – Statut Polskie Sieci Elektroenergetyczne Spółka Akcyjna (www.pse.pl)
-

- statut URE – załącznik do zarządzenia nr 90 Prezesa Rady Ministrów z dnia 28.11.2013 r. w sprawie nadania statutu Urzędowi Regulacji Energetyki (M.P. poz. 971)
- u.b.b.c. – ustawa z dnia 25.08.2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 775 z późn. zm.)
- u.d.a.r. – ustawa z dnia 4.09.1997 r. o działach administracji rządowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 543 z późn. zm.)
- u.d.i.g. – ustawa z dnia 9.04.2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1015 z późn. zm.)
- u.d.j.s.t. – ustawa z dnia 13.11.2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 198)
- u.d.m. – ustawa z dnia 21.06.2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 966 z późn. zm.)
- u.d.p. – ustawa z dnia 21.03.1985 r. o drogach publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 460 z późn. zm.)
- u.d.w.p. – ustawa z dnia 18.01.1951 r. o dniach wolnych od pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 90)
- u.e.e. – ustawa z dnia 15.04.2011 r. o efektywności energetycznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 2167 z późn. zm.)
- u.f.p. – ustawa z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.)
- u.g.e. – ustawa z dnia 6.04.1984 r. o gospodarce energetycznej (Dz. U. Nr 21, poz. 96 z późn. zm.)
- u.g.n. – ustawa z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1774 z późn. zm.)
- u.g.p.e. – ustawa z dnia 30.05.1962 r. o gospodarce paliwowo-energetycznej (Dz. U. Nr 32, poz. 150 z późn. zm.)
- u.g.t. – ustawa z dnia 26.10.2000 r. o giełdach towarowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 719 z późn. zm.)
- u.i.c.t.u. – ustawa z dnia 9.05.2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. poz. 915)
- u.i.z.e. – ustawa z dnia 14 września 2012 r. o informowaniu o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię oraz o kontroli realizacji programu znakowania urządzeń biurowych (Dz. U. poz. 1203 z późn. zm.)
- u.k.d.t. – ustawa z dnia 29.06.2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz. U. Nr 130, poz. 905 z późn. zm.)

-
- u.k.n.i. – ustawa z dnia 24.07.2015 r. o kontroli niektórych inwestycji (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 980)
- u.k.s. – ustawa z dnia 28.09.1991 r. o kontroli skarbowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 720 z późn. zm.)
- u.k.w.h. – ustawa z dnia 6.07.1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 790 z późn. zm.)
- u.n. – ustawa z dnia 12.09.2002 r. o normalizacji (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1483)
- u.n.r.f. – ustawa z dnia 21.07.2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 174 z późn. zm.)
- u.o. – ustawa z dnia 14.12.2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21 z późn. zm.)
- u.o.d.i.p. – ustawa z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 2058 z późn. zm.)
- u.o.d.o. – ustawa z dnia 29.08.1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 922)
- u.o.i.f. – ustawa z dnia 29.07.2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 94 z późn. zm.)
- u.o.i.n. – ustawa z dnia 5.08.2010 r. o ochronie informacji niejawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1167)
- u.o.k.k. – ustawa z dnia 16.02.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 184 z późn. zm.)
- u.o.p.p. – ustawa z dnia 24.08.1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 191 z późn. zm.)
- u.o.s. – ustawa z dnia 16.11.2006 r. o opłacie skarbowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 783 z późn. zm.)
- u.w.l. – ustawa z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1892)
- u.o.z.e. – ustawa z dnia 20.02.2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. poz. 478 z późn. zm.)
- u.p.a. – ustawa z dnia 6.12.2008 r. o podatku akcyzowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 752 z późn. zm.)
- u.p.d.o.p. – ustawa z dnia 15.02.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 851 z późn. zm.)
- u.p.e.a. – ustawa z dnia 17.06.1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 599 z późn. zm.)
- u.p.k. – ustawa z dnia 30.05.2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. poz. 827 z późn. zm.)
- u.p.n.p.r. – ustawa z dnia 23.08.2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 3)
-

- u.p.t.u. – ustawa z dnia 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 710 z późn. zm.)
- u.p.z.p. – ustawa z dnia 27.03.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.)
- u.r. – ustawa z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1047)
- u.r.s. – ustawa z dnia 29.10.2010 r. o rezerwach strategicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1229 z późn. zm.)
- u.r.s.z. – ustawa z dnia 23.05.1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 295 z późn. zm.)
- u.s.d.g. – ustawa z dnia 2.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 584 z późn. zm.)
- u.s.g. – ustawa z dnia 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 446)
- u.s.k.ż. – ustawa z dnia 18.04.2002 r. o stanie kłęski żywiolowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 333 z późn. zm.)
- u.s.o.z. – ustawa z dnia 30.08.2002 r. o systemie oceny zgodności (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 655 z późn. zm.)
- ustawa o ARR – ustawa z dnia 11.03.2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 401 z późn. zm.)
- ustawa o IH – ustawa z dnia 15.12.2000 r. o Inspekcji Handlowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1059)
- ustawa o KRS – ustawa z dnia 20.08.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 687 z późn. zm.)
- ustawa o RM – ustawa z dnia 8.08.1996 r. o Radzie Ministrów (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 392 z późn. zm.)
- u.s.u.m. – ustawa z dnia 18.03.2010 r. o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych lub grupach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych (Dz. U. Nr 65, poz. 404 z późn. zm.)
- u.s.w. – ustawa z dnia 5.06.1998 r. o samorządzie województwa (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 486)
- u.w.z. – ustawa z dnia 1.12.1995 r. o wpłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 286)
- u.z.k. – ustawa z dnia 26.04.2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1166 z późn. zm.)

-
- u.z.n.k. – ustawa z dnia 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn.: Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 z późn. zm.)
- u.z.p.k. – ustawa z dnia 29.06.2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz. U. Nr 130, poz. 905 z późn. zm.)
- u.z.r.n. – ustawa z dnia 16.02.2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1695 z późn. zm.)
- u.z.u.k.z. – ustawa z dnia 22.12.2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 65)
- u.z.w.u. – ustawa z dnia 8.08.1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 154 z późn. zm.)

Akty prawne (prawo UE)

- dec. 1364/2006 – decyzja nr 1364/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6.09.2006 r. ustanawiająca wytyczne dla transeuropejskich sieci energetycznych oraz uchylająca decyzję 96/391/WE i decyzję nr 1229/2003/WE (Dz. Urz. UE L 262 z 22.09.2006, s. 1, z późn. zm.)
- dec. 2003/796 – decyzja Komisji 2003/796/WE z dnia 11.11.2003 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Organu Nadzoru Energii Elektrycznej i Gazu (Dz. Urz. UE L 296 z 14.11.2003, s. 34)
- dec. 2008/741 – decyzja Komisji nr 2008/741/WE z dnia 11.09.2008 r. stanowiąca, że art. 30 ust. 1 dyrektywy 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynującej procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych nie ma zastosowania w odniesieniu do wytwarzania i sprzedaży hurtowej energii elektrycznej w Polsce (Dz. Urz. UE L 251 z 19.09.2008, s. 35)
- dec. 2008/952 – decyzja Komisji nr 2008/952/WE z dnia 19.11.2008 r. w sprawie określenia szczegółowych wytycznych dotyczących wykonania i stosowania przepisów załącznika II do dyrektywy 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 338 z 17.12.2008, s. 55)

- dec. 2010/670 – decyzja Komisji nr 2010/670/UE z dnia 3 listopada 2010 r. ustanawiającej kryteria i środki dotyczące finansowania komercyjnych projektów demonstracyjnych mających na celu bezpieczne dla środowiska wychwytywanie i geologiczne składowanie CO₂ oraz projektów demonstracyjnych w zakresie innowacyjnych technologii energetyki odnawialnej realizowanych w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie, ustanowionej dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 290 z 6.11.2010, s. 39, z późn. zm.)
- dyr. 93/13 – dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5.04.1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. Urz. WE L 95 z 21.04.1993, s. 29; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, s. 288, z późn. zm.)
- dyr. 96/92 – dyrektywa 96/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19.12.1996 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej (Dz. Urz. WE L 27 z 30.01.1997, s. 20; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 12, t. 2, s. 3)
- dyr. 98/30 – dyrektywa 98/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22.06.1998 r. dotyczącej wspólnych zasad w odniesieniu do rynku wewnętrznego gazu ziemnego (Dz. Urz. WE L 204 z 21.07.1998, s. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 12, t. 2, s. 28)
- dyr. 2001/77 – dyrektywa 2001/77/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27.09.2001 r. w sprawie wspierania produkcji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych, Dz. Urz. WE L 283 z 27.10.2001, s. 33; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 12, t. 2, s. 121)
- dyr. 2001/80 – dyrektywa 2001/80/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23.10.2001 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych obiektów energetycznego spalania (Dz. Urz. WE L 309 z 27.11.2001, s. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, s. 299, z późn. zm.)
- dyr. 2002/91 – dyrektywa 2002/91/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16.12.2002 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz. Urz. WE L 1 z 4.01.2003, s. 65; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 12, t. 2, s. 168, z późn. zm.)

- dyr. 2003/30 – dyrektywa 2003/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8.05.2003 r. w sprawie wspierania użycia w transporcie biopaliw lub innych paliw odnawialnych (Dz. Urz. UE L 123 z 17.05.2003, s. 42; Dz. Urz. Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 31, s. 188, z późn. zm.)
- dyr. 2003/54 – dyrektywa 2003/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26.06.2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 96/92/WE (Dz. Urz. UE L 176 z 15.07.2003, s. 37; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 12, t. 2, s. 211, z późn. zm.)
- dyr. 2003/55 – dyrektywa 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26.06.2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 98/30/WE (Dz. Urz. UE L 176 z 15.07.2003, s. 57; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 12, t. 2, s. 230, z późn. zm.)
- dyr. 2003/6 – dyrektywa 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28.01.2003 r. w sprawie wykorzystywania poufnych informacji i manipulacji na rynku (nadużyć na rynku) (Dz. Urz. UE L 96 z 12.04.2003, s. 16; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 4, s. 367, z późn. zm.)
- dyr. 2004/17 – dyrektywa 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31.03.2004 r. koordynująca procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (Dz. Urz. UE L 134 z 30.04.2004, s. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 7, s. 19, z późn. zm.)
- dyr. 2004/39 – dyrektywa 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21.04.2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniająca dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/22/EWG (Dz. Urz. UE L 145 z 30.04.2004, s. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 7, s. 263, z późn. zm.)
- dyr. 2004/67 – dyrektywa Rady 2004/67/WE z dnia 26.04.2004 r. dotycząca środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego (Dz. Urz. UE L 127 z 29.04.2004, s. 92; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 12, t. 3, s. 19)

- dyr. 2004/8 – dyrektywa 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11.11.2004 w sprawie promowania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii oraz zmieniająca dyrektywę 92/42/EWG (Dz. Urz. UE L 52 z 21.02.2004, s. 50; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 12, t. 3, s. 3, z późn. zm.)
- dyr. 2005/89 – dyrektywa 2005/89/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18.01.2006 r. dotycząca działań na rzecz zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej i inwestycji infrastrukturalnych (Dz. Urz. UE L 33 z 4.02.2006, s. 22)
- dyr. 2006/123 – dyrektywa 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12.12.2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, s. 36)
- dyr. 2006/32 – dyrektywa 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5.04.2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/76/EWG (Dz. Urz. UE L 114 z 27.04.2006, s. 64, z późn. zm.)
- dyr. 2006/67 – dyrektywa Rady 2006/67/WE z dnia 24.07.2006 r. nakładająca na państwa członkowskie obowiązek utrzymywania minimalnych zapasów ropy naftowej lub produktów ropopochodnych (Dz. Urz. UE L 217 z 8.08.2006, s. 8)
- dyr. 2008/114 – dyrektywa Rady 2008/114/WE z dnia 8.12.2008 r. w sprawie rozpoznawania i wyznaczania europejskiej infrastruktury krytycznej oraz oceny potrzeb w zakresie poprawy jej ochrony (Dz. Urz. UE L 345 z 23.12.2008, s. 75)
- dyr. 2009/28 – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23.04.2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (Dz. Urz. UE L 140 z 5.06.2009, s. 16, z późn. zm.)
- dyr. 2009/29 – dyrektywa 2009/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23.04.2009 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE w celu usprawnienia i rozszerzenia wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. Urz. UE L 140 z 5.05.2009, s. 63)
- dyr. 2009/31 – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z 23.04.2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla oraz zmieniająca dyrektywę Rady 85/337/EWG, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE, 2001/80/WE, 2004/35/WE, 2006/12/WE, 2008/1/WE i roz-

-
- porządzenie (WE) nr 1013/2006 (Dz. Urz. UE L 140 z 5.06.2009, s. 114, z późn. zm.)
- dyr. 2009/72
(nowa dyrektywa elektryczna) – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13.07.2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE (Dz. Urz. UE L 211 z 14.08.2009, s. 55, z późn. zm.)
- dyr. 2009/73
(nowa dyrektywa gazowa) – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13.07.2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE (Dz. Urz. UE L 211 z 14.08.2009, s. 94)
- dyr. 2010/30 – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE z dnia 19.05.2010 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią (Dz. Urz. UE L 153 z 18.06.2010, s. 1, z późn. zm.)
- dyr. 2010/31 – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19.05.2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz. Urz. UE L 153 z 18.06.2010 r., s. 13)
- dyr. 2012/27 – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25.10.2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, s. 1, z późn. zm.)
- dyr. 2013/34 – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26.06.2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylającej dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz. Urz. UE L 182 z 29.06.2013, s. 19, z późn. zm.)
- rozp. 1/2003 – rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16.12.2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz. Urz. UE L 1 z 4.01.2003, s. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 8, t. 2, s. 205, z późn. zm.)
- rozp. 1228/2003 – rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26.06.2003 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej (Dz. Urz. UE L 176 z 15.07.2003, s. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 12, t. 2, s. 175, z późn. zm.)
-

- rozp. 139/2004 – rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20.01.2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (rozporządzenie WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw) (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2004, s. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 8, t. 3, s. 40)
- rozp. 1775/2005 – rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28.09.2005 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego (Dz. Urz. UE L 289 z 3.11.2005, s. 1)
- rozp. 713/2009 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 713/2009 z dnia 13.07.2009 r. ustanawiające Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (Dz. Urz. UE L 211 z 14.08.2009, s. 1, z późn. zm.)
- rozp. 714/2009 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009 z 13.07.2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 (Dz. Urz. UE L 211 z 14.08.2009, s. 15, z późn. zm.)
- rozp. 715/2009 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z 13.07.2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 (Dz. Urz. UE L 211 z 14.08.2009, s. 36, z późn. zm.)
- rozp. 994/2010 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 994/2010 z dnia 20.10.2010 r. w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylenia dyrektywy Rady 2004/67/WE (Dz. Urz. UE L 295 z 12.11.2010, s. 1)
- rozp. 1227/2011 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25.10.2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (Dz. Urz. UE L 326 z 8.12.2011, s. 1)
- rozp. 347/2013 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 347/2013 z dnia 17.04.2013 r. w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej, uchylające decyzję nr 1364/2006/WE oraz zmieniające rozporządzenia (WE) nr 713/2009, (WE) nr 714/2009 i (WE) nr 715/2009 (Dz. Urz. UE L 115 z 25.04.2013, s. 39, z późn. zm.)
- rozp. 543/2013 – rozporządzenie Komisji (UE) nr 543/2013 z dnia 14.06.2013 r. w sprawie dostarczania i publikowania danych na rynkach

-
- energii elektrycznej, zmieniające załącznik I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009 (Dz. Urz. UE L 163 z 15.06.2013, s. 1, z późn. zm.)
- rozp. 984/2013 – rozporządzenie Komisji (UE) nr 984/2013 z dnia 14.10.2013 r. ustanawiające kodeks sieci dotyczący mechanizmów alokacji zdolności w systemach przesyłowych gazu i uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 (Dz. Urz. UE L 273 z 15.10.2013, s. 5)
- rozp. 256/2014 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 256/2014 z dnia 26.02.2014 r. w sprawie zgłaszania Komisji projektów inwestycyjnych dotyczących infrastruktury energetycznej w Unii Europejskiej, zastępujące rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 617/2010 oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 736/96 (Dz. Urz. UE L 84 z 20.03.2014, s. 61)
- rozp. 312/2014 – rozporządzenie Komisji (UE) nr 312/2014 z 26.03.2014 r. ustanawiające kodeks sieci dotyczący bilansowania gazu w sieciach przesyłowych (Dz. Urz. UE L 91 z 27.03.2014, s. 15)
- rozp. 651/2014 – rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, s. 1, z późn. zm.)
- rozp. 1348/2014 – rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1348/2014 z dnia 17.12.2014 r. w sprawie przekazywania danych wdrażające art. 8 ust. 2 i 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (Dz. Urz. UE L 363 z 18.12.2014, s. 121, z późn. zm.)
- rozp. 2015/703 – rozporządzenie Komisji (UE) 2015/703 z dnia 30.04.2015 r. ustanawiające kodeks sieci dotyczący zasad interoperacyjności i wymiany danych (Dz. Urz. UE L 113 z 1.05.2013, s. 13)
- rozp. 2015/1222 – rozporządzenie Komisji (UE) nr 2015/1222 z dnia 24.07.2015 r. ustanawiające wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi (Dz. Urz. UE L 197 z 25.07.2015, s. 24, z późn. zm.)
- rozp. 2015/2402 – rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/2402 z dnia 12.10.2015 r. w sprawie przeglądu zharmonizowanych wartości referencyjnych sprawności dla rozdzielonej produkcji energii elektrycznej i ciepła w zastosowaniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE i uchylające decyzję wykonawczą Komisji 2011/877/UE (Dz. Urz. UE L 333 z 19.12.2015, s. 54)
-

- TFUE – Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana Dz. Urz. UE C 202 z 7.6.2016, s. 47)
- TWE – Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (wersja skonsolidowana Dz. Urz. UE C 321E z 29.12.2006, s. 37)
- zielona księga – Zielona księga „Europejska strategia na rzecz zrównoważonej, konkurencyjnej i bezpiecznej energii” (Bruksela 08.03.2006, KOM(2006) 105 wersja ostateczna, SEK(2006) 317, eur-lex.europa.eu)

Prawo międzynarodowe

- EKPCz – Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie dnia 4.11.1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.)
- GATS – Układ ogólny w sprawie handlu usługami (Dz. U. z 1998 r. Nr 34, poz. 195 zał., z późn. zm.)
- porozumienie MPE – Porozumienie o Międzynarodowym Programie Energetycznym z dnia 18.11.1974 r. ze zmianami z dnia 30.11.2007 r., www.mg.gov.pl
- statut IRENA – statut Międzynarodowej Agencji Energii Odnawialnej (IRENA), przyjęty w Bonn dnia 26.01.2009 r. (Dz. U. z 2010 r. Nr 203, poz. 1345)
- TBT – Porozumienie WTO w sprawie barier technicznych w handlu (Dz. U. z 1996 r. Nr 9, poz. 54 zał.)
- TKE – Traktat Karty Energetycznej oraz Protokół Karty Energetycznej dotyczący efektywności energetycznej i odnośnych aspektów ochrony środowiska, sporządzone w Lizbonie dnia 17.12.1994 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 105, poz. 985)

Rozporządzenia (prawo krajowe)

- r.c.c.s. – rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30.10.2015 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących eksploatacji podziemnego składowiska dwutlenku węgla, zatłaczanego strumienia dwutlenku węgla oraz prowadzenia monitoringu kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla (Dz. U. poz. 1840)
- r. CHP – rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 10.12.2014 r. w sprawie sposobu obliczania danych podanych we wniosku o wydanie świadectwa pochodzenia z kogeneracji oraz szczegółowego zakresu obowiązku potwierdzania danych

-
- dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji (Dz. U. poz. 1940)
- r.k.p.e. – rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 11.08.2000 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez przedsiębiorstwa energetyczne (Dz. U. Nr 75, poz. 866)
- r. ogr. – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23.07.2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. Nr 133, poz. 924)
- r.o.k. – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5.05.1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz. U. Nr 60, poz. 387 z późn. zm.)
- r.o.z.e. – rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 18.10.2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii (Dz. U. poz. 1229 z późn. zm.)
- r.p.d.g. – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24.10.2000 r. w sprawie minimalnego poziomu dywersyfikacji dostaw gazu z zagranicy (Dz. U. Nr 95, poz. 1042)
- r. przet. – rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9.02.2006 r. w sprawie przetargu na wyłonienie sprzedawców z urzędu dla paliw gazowych i energii elektrycznej (Dz. U. Nr 30, poz. 209)
- r.przył.g. – rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6.04.2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci gazowych, ruchu i eksploatacji tych sieci (Dz. U. Nr 105, poz. 1113)
- r.s.kwalif. – rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28.04.2003 r. w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci (Dz. U. Nr 89, poz. 828 z późn. zm.)
- r.sys.c. – rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 15.01.2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemów ciepłowniczych (Dz. U. Nr 16, poz. 92)
-

- r.sys.e. – rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 4.05.2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz. U. Nr 93, poz. 623 z późn. zm.)
- r.sys.g. – rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 2.07.2010 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu gazowego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1059)
- r.tar.c. – rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 17.09.2010 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń z tytułu zaopatrzenia w ciepło (Dz. U. Nr 194, poz. 1291)
- r.tar.e. – rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 18.08.2011 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie energią elektryczną (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1200)
- r.tar.g. – rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28.06.2013 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie paliwami gazowymi (Dz. U. poz. 820)
- r.w.t.b. – rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1422)
- r.w.t.g. – rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26.04.2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. poz. 640)
- r. zap. – rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12.02.2003 r. w sprawie zapasów paliw w przedsiębiorstwach energetycznych (Dz. U. Nr 39, poz. 338 z późn. zm.)
- r.z.t.p. – rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20.06.2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 283)

Czasopisma i publikatory

- Apel.-W-wa – Apelacja. Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie
- AUW – Acta Universitatis Wratislaviensis
- Biul. Skarb. – Biuletyn Skarbowy
- Biul. SN – Biuletyn Sądu Najwyższego
- Biul. URE – Biuletyn Urzędu Regulacji Energetyki
- CzPKiNP – Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych
- Dz. U. – Dziennik Ustaw
- Dz. Urz. Min. Fin. – Dziennik Urzędowy Ministerstwa Finansów

Dz. Urz. MON	– Dziennik Urzędowy Ministra Obrony Narodowej
Dz. Urz. UOKiK	– Dziennik Urzędowy Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
ECLR	– European Competition Law Review
EPS	– Europejski Przegląd Sądowy
GSP-Prz. Orz.	– Gdańskie Studia Prawnicze – Przegląd Orzecznictwa
KPP	– Kwartalnik Prawa Prywatnego
KPPubl.	– Kwartalnik Prawa Publicznego
M. Praw.	– Monitor Prawniczy
M.P.Pr.	– Monitor Prawa Pracy
ONSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
ONSAiWSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i Wojewódzkich Sądów Administracyjnych
Orz.SP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
OSA	– Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna i Spraw Publicznych
OSNP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych
OSNPG	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Wydawnictwo Prokuratury Generalnej
OSS	– Orzecznictwo w Sprawach Samorządowych
OTK	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OTK-A	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria A
PiP	– Państwo i Prawo
PiŚ	– Prawo i Środowisko
POP	– Przegląd Orzecznictwa Podatkowego
PPE	– Przegląd Prawa Europejskiego
PPH	– Przegląd Prawa Handlowego
PPiA	– Przegląd Prawa i Administracji
Pr. Spółek	– Prawo Spółek
Prok. i Pr.	– Prokuratura i Prawo
Prok. i Pr.-wkł.	– Prokuratura i Prawo – wkładka
Prz. Leg.	– Przegląd Legislacyjny
Prz. Sejm.	– Przegląd Sejmowy
PS	– Przegląd Sądowy
PUG	– Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
RPEiS	– Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
Sam. Teryt.	– Samorząd Terytorialny
St. Cyw.	– Studia Cywilistyczne

- St. Eur. – Studia Europejskie
TPP – Transformacje Prawa Prywatnego
Zb. Orz. – Zbiór Orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji
ZNSA – Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego

Inne

- ACER – Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (Agency for the Cooperation of Energy Regulators)
ANR – Agencja Nieruchomości Rolnych
ARM – Agencja Rezerw Materiałowych
ARR – Agencja Rynku Rolnego
BIG – biuro informacji gospodarczej
BOŚ – Bank Ochrony Środowiska
CCS – przechwytywanie i składowanie dwutlenku węgla (*Carbon Capture and Storage*)
CEER – Rada Europejskich Regulatorów Energetyki (*Council of European Energy Regulators*)
CHP – kogeneracja (*Combined Heat and Power*)
DSM – *demand side management*
EIK – europejska infrastruktura krytyczna
ENISA – Europejska Agencja Bezpieczeństwa Sieci i Informacji (*European Network and Information Security Agency*)
ENTSO – Europejska Sieć Operatorów Systemów Przesyłowych (*European Network of Transmission System Operators*)
ENTSOe – Europejska Sieć Operatorów Systemów Przesyłowych dotycząca energii elektrycznej
ENTSOg – Europejska Sieć Operatorów Systemów Przesyłowych gazu
EOG – Europejski Obszar Gospodarczy
ERGEG – Europejska Grupa Regulatorów Energii Elektrycznej i Gazu (*European Regulators' Group for Electricity and Gas*)
ERRA – Regionalne Stowarzyszenie Regulatorów Energetyki (*Energy Regulators Regional Association*)
ETPC – Europejski Trybunał Praw Człowieka
ETS – system handlu emisjami (*Emission Trading System*)
GATT – Układ Ogólny w sprawie Taryf Celnych i Handlu (*General Agreement on Tariffs and Trade*)
GGPSO – *Guidelines for Good TPA Practice for Storage System Operators* z dnia 23.03.2005 r., uaktualnione w 2011 r., www.energy-regulators.eu

GUS	– Główny Urząd Statystyczny
ICER	– Międzynarodowa Konfederacja Regulatorów Energetyki (<i>International Confederation of Energy Regulators</i>)
INDC	– Planowane Wkłady Zamierzone przez Kraje (<i>Intended Nationally Determined Contributions</i>)
IPEEC	– Międzynarodowe Partnerstwo na rzecz Współpracy w dziedzinie Efektywności Energetycznej (<i>International Partnership for Energy Efficiency Cooperation</i>)
IRENA	– Międzynarodowa Agencja Energii Odnawialnej (<i>International Renewable Energy Agency</i>)
IRIES	– Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci
IRIESD	– Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej
IRIESP	– Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej
KDT	– kontrakty długoterminowe
KE	– Komisja Europejska
KNF	– Komisja Nadzoru Finansowego
KRRiT	– Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji
KSE	– Krajowy System Elektroenergetyczny
LNG	– <i>Liquefied Natural Gas</i>
MAE	– Międzynarodowa Agencja Energii
MFN	– klauzula najwyższego uprzywilejowania (<i>Most Favoured Nation Clause</i>)
MKE	– Międzynarodowa Karta Energetyczna
NEMO	– operator rynku energii elektrycznej
NFOŚiGW	– Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
nota KE: TPA	– magazyny (2009) – nota interpretacyjna Komisji Europejskiej, <i>Interpreting note of Commission staff working paper, interpretation note on directive 2009/73 concerning common rules for the internal market in natural gas third party access to storage facilities</i> , s. 9, http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/interpretative_notes/interpretative_note_en.htm
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
NT	– klauzula narodowa (<i>National Treatment</i>)
OIGE	– Okręgowe Inspektoraty Gospodarki Energetycznej
OSD	– operator systemu dystrybucyjnego
OSDe	– operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego
OSDg	– operator systemu dystrybucyjnego gazowego
OSDn	– operatorzy systemów dystrybucyjnych, którzy nie mają obowiązku dokonania wydzielenia działalności dystrybucyjnej od działalności wytwórczej i obrotowej

OSDp	– operatorzy systemów dystrybucyjnych, którzy mają obowiązek dokonania wydzielenia działalności dystrybucyjnej od działalności wytwórczej i obrotowej
OSL	– operator systemu skraplania gazu ziemnego
OSM	– operator systemu magazynowania
OSP	– operator systemu przesyłowego
OSPe	– operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego
OSPg	– operator systemu przesyłowego gazowego
OSPoł	– operator systemu połączonego
OSPoł(e)	– operator systemu połączonego elektroenergetycznego
OZE	– odnawialne źródła energii
PGNiG	– Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.
PN	– Polskie Normy – normy, o których mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 12.09.2002 r. o normalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1483)
POBH	– podmiot odpowiedzialny za bilansowanie handlowe
PSE	– Polskie Sieci Elektroenergetyczne
PSOs	– obowiązek użyteczności publicznej (<i>public service obligations</i>)
PWZ	– Projekty Wspólnego Zainteresowania
S. Antym.	– Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Antymonopolowy
SA	– sąd apelacyjny
SN	– Sąd Najwyższy
SO	– sąd okręgowy
SOKiK	– Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
SPI	– Sąd Pierwszej Instancji
SPSK	– stały polubowny sąd konsumencki
SR	– sąd rejonowy
TK	– Trybunał Konstytucyjny
TPA	– dostęp stron trzecich (<i>Third Party Access</i>)
TRIMS	– porozumienia w sprawie środków dotyczących handlu i inwestycji (<i>Trade-Related Investment Measures</i>)
TSUE	– Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (w komentarzu używany również na określenie wyroków wydawanych przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości)
UDT	– Urząd Dozoru Technicznego
UNIDO	– Organizacja Rozwoju Przemysłu ONZ (<i>United Nations Industrial Development Organization</i>)
UOKiK	– Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
URB	– uczestnik rynku bilansującego
URE	– Urząd Regulacji Energetyki
UZP	– Urząd Zamówień Publicznych

WSSD	– Szczyt na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (<i>World Summit on Sustainable Development</i>)
WTO	– Światowa Organizacja Handlu (<i>World Trade Organization</i>)
ZCP	– zorganizowana część przedsiębiorstwa
ZUP	– Zleceniodawca Usług Przesyłowych

Wykaz skrótów najczęściej cytowanej literatury

J. Baehr, E. Stawicki, J. Antczak, <i>Prawo energetyczne...</i>	– J. Baehr, A. Stawicki, J. Antczak, <i>Prawo energetyczne. Komentarz</i> , Poznań 2002
P.D. Cameron, <i>Competition...</i> , 2002 (2007)	– P.D. Cameron, <i>Competition In Energy Markets: Law and Regulation in the European Union</i> , Oxford 2002, 2007
M. Czarnecka, T. Ogłódek, <i>Prawo energetyczne...</i>	– M. Czarnecka, T. Ogłódek, <i>Prawo energetyczne. Komentarz</i> , Warszawa 2009
M. Domagała, <i>Bezpieczeństwo energetyczne...</i>	– M. Domagała, <i>Bezpieczeństwo energetyczne – aspekty administracyjno-prawne</i> , Lublin 2008
F. Elżanowski, <i>Polityka energetyczna...</i>	– F. Elżanowski, <i>Polityka energetyczna. Prawne instrumenty realizacji</i> , Warszawa 2008
W. Hoff, <i>Prawny model...</i>	– W. Hoff, <i>Prawny model regulacji sektorowej</i> , Warszawa 2008
Z. Muras, <i>Podstawy prawa...</i>	– Z. Muras, <i>Podstawy prawa</i> , Warszawa 2008, 2015
W. Pelc, A. Kulińska, <i>Prawo energetyczne...</i>	– W. Pelc, A. Kulińska, <i>Prawo energetyczne z praktycznym komentarzem</i> , Warszawa 2008
T. Skoczny (red.), <i>Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów...</i>	– T. Skoczny (red.), <i>Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz</i> , Warszawa 2009
M. Swora, M. Szewczyk, K. Ziemiński (red.), <i>Prawo energetyczne...</i>	– M. Swora, M. Szewczyk, K. Ziemiński (red.), <i>Prawo energetyczne wobec wyzwań liberalizacji</i> , Warszawa 2008
M. Szydło, <i>Regulacja sektorów...</i>	– M. Szydło, <i>Regulacja sektorów infrastrukturalnych jako rodzaj funkcji państwa wobec gospodarki</i> , Warszawa 2005
A. Walaszek-Pyziół, <i>Energia i prawo...</i>	– A. Walaszek-Pyziół, <i>Energia i prawo</i> , Warszawa 2002
A. Walaszek-Pyziół, W. Pyziół, <i>Prawo energetyczne...</i>	– A. Walaszek-Pyziół, W. Pyziół, <i>Prawo energetyczne</i> , Warszawa 1999
M. Wierzbowski, R. Stankiewicz (red.), <i>Współczesne problemy...</i>	– M. Wierzbowski, R. Stankiewicz (red.), <i>Współczesne problemy prawa energetycznego</i> , Warszawa 2010

Słowo wstępne do wydania drugiego

Dobra opinia Czytelników, i to zarówno praktyków stosowania prawa energetycznego, tj. przedsiębiorców z sektorów paliw i energii, sędziów, adwokatów, radców prawnych, jak i teoretyków z katedr prawa gospodarczego, administracyjnego czy cywilnego, o komentarzu skłoniła nas do podjęcia wyzwania przygotowania wydania drugiego.

Od chwili przygotowania pierwszego wydania komentarza upłynęło 6 lat. W tym czasie dynamika nowelizacji prawa energetycznego była tak duża, że konieczne stało się uaktualnienie zawartych w nim treści. Drugie wydanie przedstawia wszystkie duże zmiany, które w tym czasie zaistniały, oraz zawiera omówienie tych wszystkich nowelizacji, które zostały uchwalone do 30.06.2016 r., nawet jeśli wchodzą w życie w terminie późniejszym.

Komentarz, który po raz kolejny oddajemy do rąk Czytelnika, zachował swój pierwotny charakter, tj. obszernego i szczegółowego omówienia przepisów ustawy – Prawo energetyczne. Jednocześnie podstawowym założeniem, które nam towarzyszyło, było dokonanie wszechstronnej, i to zarówno od strony teoretycznej, jak i od strony praktycznej, analizy przepisów tejże ustawy w kontekście najnowszych jej zmian wynikających z prawa europejskiego oraz prawa krajowego. Ustawa – Prawo energetyczne jest tekstem trudnym, a przez liczbę i złożoność jej nowelizacji także coraz mniej czytelnym. Dlatego głównym celem, jaki nam przyświecał przy przygotowaniu niniejszego wydania, było to, aby wykład był jasny, przejrzysty i praktyczny, a tym samym przystępny dla każdego. Pamiętaliśmy bowiem, że największe wyzwanie w zakresie interpretacji pr. en. stanowi to, że do pełnego zobrazowania zawartych w tej ustawie unormowań oprócz wiedzy prawniczej wymagana jest również pogłębiona wiedza na temat funkcjonowania rynków energii oraz znajomość uwarunkowań ekonomicznych i technicznych. Uwarunkowania te spowodowały, że podobnie jak w przypadku pierwszego wydania postanowiliśmy zaprosić do wspólnej pracy wybitnych teoretyków i praktyków zajmujących się prawem energetycznym, oferujących różne spojrzenia na kwestie jego wykładni. Chcieliśmy, aby w przygotowaniu tego komentarza uczestniczyli nie tylko prawnicy, ale również inżynierowie i ekonomiści. Grono autorskie uległo pewnym zmianom w stosunku do wydania pierwszego, jednakże, co było naszym celem, w takim zakresie, aby nie miało to wpływu

na jakość przygotowanego materiału. Najważniejszą wartością z punktu widzenia redaktorów jest nadal udział wybitnych przedstawicieli doktryny i praktyki prawa w przygotowaniu niniejszego drugiego wydania komentarza. Nie ulega także wątpliwości, że dla wszystkich autorów zaangażowanie w pracę łączyło się z szeregiem wyrzeczeń natury osobistej, związanych z koniecznością rezygnacji z czasu poza normalnym trybem aktywności zawodowej, który wszyscy poświęcamy wypoczynkowi i rodzinie. Tym bardziej jesteśmy wdzięczni każdemu z autorów za zaangażowanie, pasję oraz wyrozumiałość.

Pierwsze wydanie komentarza okazało się pomocnym materiałem dla praktyków i teoretyków prawa energetycznego. Liczymy zatem, że również niniejsze wydanie tym wysoko postawionym wymaganiom sprosta. Kolejne opracowanie tak obszernego komentarza stanowi daleko pogłębioną analizę tekstów prawnych, poglądów doktryny, orzecznictwa (w tym często niepublikowanego) w obszarach wcześniej omawianych oraz prezentację nieraz innowacyjnych poglądów w nowych obszarach, a zatem z pewnością w wielu fragmentach będzie miejsce na dalsze analizy i uzupełnienia.

Liczymy także na to, że drugie wydanie komentarza, podobnie jak to miało miejsce w przypadku pierwszego wydania, oprócz pomocy w stosowaniu pr. en., stanie się istotnym głosem skłaniającym do dalszych prac analityczno-badawczych oraz polemik, a jednocześnie będzie znaczącym wkładem w rozwój nauki prawa energetycznego, który przyczyni się do poprawy jakości stanowienia i stosowania prawa energetycznego. Jeżeli chodzi o redaktorów komentarza, ale dotyczy to też dużej części jego autorów, istotne jest również to, że teksty stanowią odzwierciedlenie ich zaangażowania naukowego realizowanego w ramach prac badawczych podejmowanych już wcześniej. W naszym przypadku dotyczy to choćby kwestii dotyczących koncesjonowania, prawnoustrojowej sytuacji regulatorów, prawa nowoczesnych technologii, zakresu liberalizacji rynków paliw i energii, niezależności operatorów systemów, systemów wsparcia, prawa ochrony konkurencji oraz zakresu sankcji karnych i karno-administracyjnych.

Podsumowując, należy stwierdzić, że lepsze rozumienie wielokrotnie zmienianego i uzupełnianego tekstu pr. en. leży w interesie wszystkich uczestników rynku paliw i energii, prawników, którzy ich reprezentują, oraz organów stosujących prawo, a także nauki prawa. Głęboko wierzymy, że drugie wydanie komentarza przyczyni się w jeszcze pełniejszym zakresie do osiągnięcia tego celu.

Zdzisław Muras, Mariusz Swora

Poglądy przedstawione w komentarzu przez pracowników urzędów i instytucji publicznych są ich prywatnymi poglądami, nie mogą być w żaden sposób traktowane jako wykładnia oficjalna (urzędowa) tekstu prawnego, dokonywana w imieniu tych urzędów i instytucji.

Przed komentarzem – stanowienie i stosowanie prawa energetycznego

Literatura: Adamiak B., Borkowski J., *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2009; Andoura S., *Energy solidarity in Europe: from independence to interdependence*, Jacques Delors Institute. Studies & Reports 2013, nr 7; Banaszkiwicz B., *Prawo polskie a prawo Unii Europejskiej w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego*, EPS 2005, nr 3; Będkowski-Koziół M., *Kierunki zmian polskiego prawa energetycznego w świetle regulacji dyrektyw 2003/54/WE oraz 2003/55/WE w sprawie wspólnych zasad dla rynku wewnętrznego energii elektrycznej i gazu ziemnego*, KPPubl. 2004, nr 1; Bogusławski P., *Taryfowanie ciepła – wymóg urzędniczy czy ekonomiczna konieczność*, Biul. URE 2008, nr 6; Borkowski A., Chełmoński A., Guziński M., Kiczka K., Kieres L., Kocowski T., *Administracyjne prawo gospodarcze*, Wrocław 2005; Bradbrook A.J., *Energy Law as an Academic Discipline*, Journal of Energy and Natural Resources Law 1996, vol. 14, issue 2; Cameron P.D., *Competition In Energy Markets: Law and Regulation In the European Union*, Oxford 2002, 2007; Duniewska Z., *Wybrane aspekty wykładni prawa administracyjnego (racje i właściwości)* (w:) J. Zimmermann (red.), *Koncepcja systemu prawa administracyjnego. Zjazd Katedr Prawa i Postępowania Administracyjnego, Zakopane 24–27 września 2006 r.*, Warszawa 2007; Fumagalli F., Lo Schiavo L., Delestre F., *Service quality regulation in electricity distribution and retail*, Berlin–New York 2007; Hajdrowski K., *Magazynowanie energii elektrycznej*, Energia Elektryczna 2012, nr 11; Hancher L., Vlam R. de, *Merger Remedies In the Electricity Sector* (w:) D. Geradin (ed.), *Remedies In Network Industries: EC Competition Law vs. Sector-Specific Regulation*, Antwerp–Oxford 2004; Hoff W., *Prawny model regulacji sektorowej*, Warszawa 2008; Kiczka K., *Prawo administracyjne gospodarcze w systemie prawa administracyjnego* (w:) J. Zimmermann (red.), *Koncepcja systemu prawa administracyjnego. Zjazd Katedr Prawa i Postępowania Administracyjnego, Zakopane 24–27 września 2006 r.*, Warszawa 2007; Kmiecik Z., *Postępowanie administracyjne i sądowniczoadministracyjne a prawo europejskie*, Warszawa 2010; Kosikowski C., *Wolność działalności gospodarczej i jej ograniczenia w praktyce stosowania Konstytucji RP* (w:) C. Kosikowski (red.), *Zasady ustroju społecznego i gospodarczego w procesie stosowania Konstytucji*, Warszawa 2005; Kowalik-Bańczyk K., *Prowspółnotowa wykładnia prawa polskiego*, EPS 2005, nr 3; Leoński Z., *Zarys prawa administracyjnego*, Warszawa 2006; Lipiński A., *Niektóre problemy nowego prawa energetycznego*, PUG 1998, nr 5; Łętowska E., *Multicentryczność współczesnego systemu prawa i jej konsekwencje*, PiP 2005, z. 4; Mincer M., *Uznanie administracyjne*, Toruń 1983; Muras Z., *Podstawy prawa*, Warszawa 2008; Nowacki J., *Prawo publiczne – prawo prywatne*, Katowice 1992; Nowacki M., *Swoboda państwa w zakresie kształtowania krajowej struktury zaopatrzenia w energię w świetle prawa Unii Europejskiej* (w:) A. Walaszek-Pyziół (red.), *Wybrane węzłowe zagadnienia współczesnego prawa energetycznego*, Kraków 2012; Nowak B., *Solidarność i bezpieczeństwo energetyczne jako elementy polityki energetycznej UE. Wybrane prawne formy realizacji na rynku gazu*, Studia Europejskie 2014, nr 2; Nowak-Far A., *Zmiany w dziedziny rynku wewnętrznego i polityk* (w:) J. Barcz (red.), *Traktat z Lizbony. Główne reformy ustrojowe Unii Europejskiej*, Warszawa 2008; Ochendowski E., *Prawo administracyjne*, Toruń 1998; Palarz H., *Prawo energetyczne z komentarzem*, Gdańsk 1999; Shuttleworth G., *Opening electricity and gas markets* (w:) C. Robinson (ed.), *Utility Regulation and Competition Policy*, Chel-

tenham 2002; Skoczny T., *Energetyka* (w:) J. Barcz (red.), *Prawo Unii Europejskiej. Prawo materialne i polityki*, Warszawa 2003; Skoczny T. (red.), *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Warszawa 2009; Schröder M., *Administrative Law In Germany* (w:) R. Seerden, F. Stroink (ed.), *Administrative Law of the European Union, its Member States and the United States*, Antwerpen 2002; Schulte-Beckhausen S., *Energy Trading in the EU: The Commoditization of Electricity and the Emergence of Energy Exchanges* (w:) D. Geradin (ed.), *The Liberalization of Electricity and Natural Gas in the European Union*, Hague 2001; Stelmachowski A., *Zarys teorii prawa cywilnego*, Warszawa 1998; Strzyczkowski K., *Prawo gospodarcze publiczne*, Warszawa 2005; Swora M., *Aktualne tendencje w zakresie tworzenia agencji w Unii Europejskiej – administracja europejska in statu nascendi*, Warszawa 2006; Swora M., *Integracja rynków regionalnych energii elektrycznej w świetle przepisów prawa UE*, *Energetyka – Społeczeństwo – Polityka* 2015, nr 2; Swora M., *Inteligentne sieci i inteligentne systemy pomiarowe w energetyce w świetle przepisów trzeciego pakietu liberalizacyjnego*, *EPS* 2010, nr 4; Swora M., *Intelligent grid: Unfinished Regulation in the Third EU Energy Package*, *Journal of Energy & Natural Resources Law* 2010, vol. 28, issue 4; Swora M., *Mocniejsza pozycja konsumenta w pakiecie energetycznym UE*, *Gazeta Prawna* 2009, nr 64; Swora M., *Niezależne organy administracji. Aspekty prawne, organizacyjne i polityczne*, Warszawa 2012; Swora M., *Polska w procesie integracji regionalnych rynków energii*, *Rynek Energii* 2010, nr 2; Swora M., Siedlik K., Blach A., *Energy Law in Poland* (w:) M. Roggenkamp, C. Redgwell, A. Ronne, I. del Gauyo (eds.), *Energy Law in Europe. National, EU and international regulation*, Oxford 2016; Szydło M., *Regulacja sektorów infrastrukturalnych jako rodzaj funkcji państwa wobec gospodarki*, Warszawa 2005; Szydło M., *Swoboda działalności gospodarczej*, Warszawa 2005; Szymusiak T., *Prosumption – ein neues Konzept. Zwischen Markt und Ökologie*, Kraków 2013; Walaszek-Pyziół A., *Kształtowanie i realizacja polityki energetycznej państwa na gruncie ustawy Prawo energetyczne (podmioty, instrumenty)*, *AUW Prawo* 1999, nr 266; Wronkowska S., Ziemiński Z., *Zarys teorii prawa*, Poznań 2001; Wrońska N., *Prosument – czyli jak producent staje się konsumentem* (w:) A. Walaszek-Pyziół (red.), *Wybrane węzłowe zagadnienia współczesnego prawa energetycznego*, Kraków 2012; Wróbel A., *Zasady ogólne (podstawowe) Unii Europejskiej* (w:) A. Wróbel (red.), *Stosowanie prawa Unii Europejskiej przez sądy*, Kraków 2005; Ziemiński K., *Zakres uznaniowości rozstrzygnięć Prezesa URE* (w:) M. Swora, M. Szewczyk, K. Ziemiński (red.), *Prawo energetyczne wobec wyzwań liberalizacji*, Warszawa 2008; Zimmer-Czekaj J., *Prawne aspekty wdrażania rynku mocy jako wsparcia dla budowy źródeł wytwarzania w sektorze elektroenergetycznym – zarys problematyki* (w:) K. Ziemiński, P. Lisoń (red.), *Inwestycje infrastrukturalne i ochrona środowiska w prawie energetycznym*, Poznań 2014; Zinc R., *Prowspółnotowa wykładnia polskiego prawa administracyjnego* (w:) C. Mik (red.), *Wykładnia prawa Unii Europejskiej*, Toruń 2008.

Spis treści

I. Prawo energetyczne jako część publicznego prawa gospodarczego	35
II. Fizyczne determinanty regulacji gospodarki paliwami i energią	43
III. Specyfika prawa energetycznego z punktu widzenia Konstytucji RP	46
IV. Stanowienie prawa energetycznego – charakterystyka ustawy	48
V. Wykładnia prawa energetycznego	51
A. Dopuszczalność wykładni rozszerzającej	51
B. Znaczenie orzecznictwa	53
C. Uznanie administracyjne	54
D. Prowspółnotowa wykładnia prawa energetycznego ...	57
E. Bezpośrednie stosowanie dyrektyw	58
F. Bezpośrednie stosowanie rozporządzeń	59
G. Bezpośrednie stosowanie decyzji	60

H. Znaczenie <i>soft law</i> w zakresie stosowania prawa energetycznego	61
VI. Traktatowe i sektorowe podstawy liberalizacji	
rynków energii	61
A. Energetyka w TWE i TFUE	61
B. Ewolucja europejskich przepisów liberalizujących rynek energii elektrycznej i gazu ziemnego	65
C. Nowy model instytucjonalny unijnej regulacji energetyki w III pakiecie liberalizacyjnym	71

I. Prawo energetyczne jako część publicznego prawa gospodarczego

- Interpretacja norm ustawy – Prawo energetyczne i zakres jej stosowania niewątpliwie uzależnione są od właściwego umiejscowienia tychże norm w systematyce działów i gałęzi prawa. Problem nie ma charakteru czysto teoretycznego, ale również praktyczny, co wynika choćby z przytaczanego w kolejnych tezach orzecznictwa TK w sprawach dotyczących konstytucyjności przepisów pr. en. Analizując charakter norm tej ustawy, należy przede wszystkim wyjść z klasycznego podziału na prawo publiczne i prywatne, pamiętając jednak, że granice delimitujące prawo prywatne i publiczne wyznaczone w czasach rzymskich przez Ulpiana ulegają współcześnie przesunięciu, a częstokroć zatarciu, zaś same próby ich rozdziału przynoszą różne i nie zawsze przekonujące rezultaty (M. Schröder, *Administrative Law In Germany* (w:) R. Seerden, F. Stroink (ed.), *Administrative Law of the European Union, its Member States and the United States*, Antwerpen 2002, s. 95–96). Można tutaj przyjąć, odwołując się do kompleksowego podejścia w zakresie wyodrębnienia prawa publicznego, że – najogólniej rzecz ujmując – prawem publicznym jest to prawo, które ma na uwadze interes państwa (teoria interesu), natomiast prawem prywatnym to, które ma na uwadze interes jednostki. W dziale prawa publicznego zgrupowane są normy regulujące stosunki między różnymi organami państwa oraz między tymi organami a obywatelami. Dział prawa prywatnego grupuje normy regulujące stosunki tylko między osobami fizycznymi i niektórymi osobami prawnymi oraz jednostkami nieposiadającymi osobowości prawnej (zob. Z. Muras, *Podstawy prawa...*, s. 53; zob. też J. Nowacki, *Prawo publiczne – prawo prywatne*, Katowice 1992, s. 8–49). Celem prawa publicznego jest realizowanie interesu państwa i jednostek samorządu terytorialnego, a w relacjach należących do prawa publicznego po jednej stronie występuje zawsze odpowiedni organ władzy publicznej. Istotne w relacjach pomiędzy podmiotami jest to, że organ władzy publicznej dysponuje władzą narzucenia drugiej stronie swojego stanowiska, które zwykle przybiera postać określonej decyzji administracyjnej, z możliwością stosowania przymusu w celu jej wyegzekwowania (teoria podporządkowania). Co oczywiste, organ admi-

nistracyjny może działać jedynie na podstawie i w granicach prawa (art. 7 Konstytucji RP). Prawo prywatne reguluje sytuację prawną pomiędzy równoprawnymi podmiotami. W ramach prawa prywatnego podmioty mogą kształtować wzajemne relacje tak, aby realizować własne indywidualne interesy, zarówno majątkowe, jak i osobiste. Samo kształtowanie praw opiera się na zasadzie równości i swobody, a rola państwa jest ograniczona do określenia podmiotów, ustalenia ogólnych wspólnych reguł, na których opiera się kształtowanie relacji między tymi podmiotami (zob. szerzej A. Stelmachowski, *Zarys teorii prawa cywilnego*, Warszawa 1998, s. 36). Przytoczony podział prawa zachowuje, co do zasady, swoją aktualność również wobec norm pr. en., jednak nagromadzenie w tym akcie prawnym norm prawa nie pozwala już tak jednoznacznie określić kryteriów tego podziału. W komentowanym akcie prawnym szczególnemu rozrostowi ulegała sfera stosunków publicznoprawnych, wkraczających także w dziedziny wcześniej zastrzeżone dla prawa prywatnego (np. zagadnienia dotyczące umów czy rozstrzygania sporów). Sam ustawodawca, wskazując podstawę postępowania organu administracyjnego, odsyła do stosowania w odpowiednim zakresie k.p.a., jednak już kwestie odwoławcze od rozstrzygnięć organu regulacyjnego nie zostały ostatecznie powierzone sądownictwu administracyjnemu, ale sądowi specjalnemu (Sądowi Okręgowemu w Warszawie – Sądowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów) procedującemu na podstawie k.p.c. Jednocześnie SOKiK nie jest klasycznym organem odwoławczym, ale sądem pierwszej instancji, który ma orzekać co do istoty sprawy (zob. np. wyrok SN z dnia 13.05.2004 r., III SK 44/04, OSNP 2005, nr 9, poz. 136; oraz wyrok SN z dnia 20.09.2005 r., III SZP 2/05, OSNP 2006, nr 19–20, poz. 312). Trudno w takiej sytuacji pogodzić niektóre reguły postępowania organu regulacyjnego i sądu bazujące na zupełnie odmiennych procedurach postępowania (np. co do sposobu i rodzaju gromadzonych materiałów dowodowych). Jak wielokrotnie podkreślały to sądy, uchybienia proceduralne na etapie postępowania administracyjnego nie mają znaczenia dla sądu orzekającego, o ile nie prowadzą do nieważności postępowania, „celem postępowania nie jest przeprowadzenie kontroli postępowania administracyjnego, ale merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, której przedmiotem jest spór między stronami powstający dopiero po wydaniu decyzji przez Prezesa Urzędu. Postępowanie sądowe przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest postępowaniem kontrydiktoryjnym, w którym uwzględnia się materiał dowodowy zebrany w postępowaniu administracyjnym, co nie pozbawia jednak stron możliwości zgłoszenia nowych twierdzeń faktycznych i nowych dowodów, według zasad obowiązujących w postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych. Sąd antymonopolowy jest sądem cywilnym i prowadzi sprawę cywilną, wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa Urzędu, w tym wypadku Urzędu Regulacji Energetyki, według reguł kontrydiktoryjnego postępowania cywilnego, a nie sądem legalności decyzji administracyjnej, jak to czynią sądy administracyjne w postępowaniu sądowo-administracyjnym. [...] nawet gdyby przyjąć, że w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień proceduralnych to nie mogą one być przedmiotem postępowania sądowego mającego na celu merytoryczne

rozstrzygnięcie sporu, bowiem Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zobowiązany jest do wszechstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązku stron w postępowaniu dowodowym” (zob. wyrok SOKiK z dnia 27.06.2008 r. XVII AmE 209/07, www.cire.pl). W kolejnym wyroku SOKiK wskazał ponadto, że „zarzuty dotyczące przebiegu postępowania administracyjnego przez Prezesem URE podlegają uwzględnieniu jedynie w takim zakresie, w jakim ich uwzględnienie uniemożliwiłoby pozostawienie jego decyzji w obrocie prawnym nawet po ewentualnej reformie jej treści” (zob. wyrok SOKiK z dnia 21.09.2015 r. XVII AmE 103/14, orzeczenia.warszawa.so.gov.pl; oraz wyrok SA w Warszawie z dnia 23.02.2007 r., VI ACa 952/06, niepubl.).

2. Ustawa – Prawo energetyczne jest częścią prawa publicznego gospodarczego i podlega aksjologii charakterystycznej dla tej gałęzi prawa (M. Swora, K. Siedlik, A. Blach, *Energy Law in Poland* (w:) M. Roggenkamp, C. Redgwell, A. Ronne, I. del Gauyo (eds.), *Energy Law in Europe. National, EU and international regulation*, Oxford 2016, teza 12.29). Tak do prawa energetycznego podszedł TK w wyroku z dnia 25.07.2006 r., P 24/05, OTK-A 2006, nr 7, poz. 87, gdzie (powołując się na doktrynę: K. Strzyczkowski, C. Kosikowski) stwierdził: „Prawo energetyczne jako część publicznego prawa gospodarczego nie jest oderwane od aksjologii działalności gospodarczej, «nie jest wolne od ocen w ogólnych kategoriach sprawiedliwości społecznej, służy nie tylko jako instrument sterowania procesami gospodarczymi, ale także zabezpieczenia interesów społecznych» [...], współistotnego wyznaczaniu dopuszczalnych granic ograniczenia podstawowych wartości gospodarki rynkowej w interesie publicznym [...]”. Ten pogląd TK jest szczególnie istotny dla interpretatora tekstu prawnego, zwłaszcza w przypadku, gdy dokonuje aktu wykładni celowościowej. Tak więc prawo energetyczne należy traktować jako wyodrębnioną część prawa publicznego gospodarczego, które wykształciło się z prawa administracyjnego, cały czas wykazuje z nim silne związki, choć doktryna zgodnie uznaje, iż nauka prawa publicznego gospodarczego jest odrębną dyscypliną prawniczą (K. Kiczka, *Prawo administracyjne gospodarcze w systemie prawa administracyjnego* (w:) J. Zimmermann (red.), *Koncepcja systemu prawa administracyjnego. Zjazd Katedr Prawa i Postępowania Administracyjnego, Zakopane 24–27 września 2006 r.*, Warszawa 2007, s. 69–70, i przywołana tam literatura).
3. W szerokim ujęciu prawo energetyczne można ujmować jako zespół norm prawnych regulujących prawa i obowiązki przedsiębiorstw energetycznych, odbiorców końcowych paliw i energii, jak również innych uczestników rynków paliw i energii, a także podstawowe stosunki kontraktowe między tymi podmiotami i przewidziane ustawą obowiązki o charakterze publicznoprawnym, w zakresie realizacji zasady zrównoważonego rozwoju, promowania konkurencji, ochrony odbiorców końcowych i zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii oraz związanych z ich realizacją zadań i kompetencji organów administracji publicznej. W tym ujęciu na *corpus* prawa energetycznego

Zdzisław Muras – doktor nauk prawnych; radca prawny; dyrektor Departamentu Prawnego i Rozstrzygania Sporów Urzędu Regulacji Energetyki, wieloletni praktyk z zakresu prawa energetycznego reprezentujący Prezesa URE zarówno przed krajowymi oraz unijnymi sądami wszystkich instancji, jak i w trakcie procesu legislacyjnego; doświadczony wykładowca; autor wielu publikacji naukowych.

Mariusz Swora – doktor habilitowany nauk prawnych; adwokat specjalizujący się w prawie ochrony konkurencji, prawie energetycznym, prawie gospodarczym oraz prawie administracyjnym; były Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, przedstawiciel Polski w zajmujących się energetyką organach międzynarodowych; doświadczony wykładowca; autor wielu publikacji naukowych.

Komentarz zawiera wyczerpującą analizę poszczególnych instytucji i rozwiązań ustawy – Prawo energetyczne. Przygotowany został zarówno w ujęciu doktrynalnym, jak i praktycznym. Przybliża poglądy polskiej i zagranicznej doktryny, a także najnowsze oraz utrwalone orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE, Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Sądu Apelacyjnego w Warszawie, wojewódzkich sądów administracyjnych oraz Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W drugim wydaniu książki szczególną uwagę zwrócono na liczne zmiany, które pojawiły się od czasu pierwszego wydania w prawie energetycznym. Omówiono m.in.:

- zmiany dokonane w związku z implementacją rozporządzenia REMIT, certyfikacją OSP oraz tzw. obciążeniem giełdowym gazowym;
- regulacje dotyczące gwarancji pochodzenia dla kogeneracji oraz obowiązku sporządzenia tzw. analizy kosztów i korzyści przy budowie, przebudowie lub znacznej modernizacji źródła wytórczego lub sieci ciepłowniczej, a także zmiany przepisów taryfowych w odniesieniu do rynku ciepła, wprowadzone ustawą o efektywności energetycznej;
- nowe pojęcia takie jak: mikroinstalacja, mała instalacja, instalacja odnawialnego źródła energii, prosument oraz nowe rozwiązania w zakresie przyłączania źródeł do sieci, zakresu rozstrzygania sporów przez Prezesa URE oraz obowiązku sprzedaży energii za pośrednictwem giełdy wprowadzone ustawą o odnawialnych źródłach energii oraz jej nowelizacjami, w tym tą z 22 czerwca 2016 r.;
- zmiany w zakresie wymagań koncesyjnych wprowadzone ustawą o zmianie ustawy VAT mającą na celu zwalczanie tzw. szarej strefy;
- nowelizację prawa energetycznego z 22 lipca 2016 r. dotyczącą funkcjonowania podmiotów na rynku paliw ciekłych oraz rynku paliw gazowych.

Publikacja przeznaczona jest dla przedsiębiorców działających na rynku paliw i energii, a także sędziów, adwokatów oraz radców prawnych. Zainteresuje również teoretyków zajmujących się prawem gospodarczym lub administracyjnym.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLWUER.PL
WWW.PROFINFO.PL

